

6.4. 2025, Judica (Bože, zjednej mi právo – Žalm 43,1)

Introit: ...Tak, jako Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé." (Mt 20,25-28; v. 28 je Heslem pro dnešní neděli)

Píseň: 628 *Z celého srdce svého*

Modlitba:

Pane Bože,

věříme, že nás neopustíš..., zpívali jsme v písni, učíme se na to spolehnout. I proto jsme tady.

Děkujeme za dnešní ráno, za probuzení, možnost vstát, za lidi kolem nás děkujeme, za slova, úsměvy, podané ruce.

Děkujeme i za probouzení přírody, života, naděje. Ty víš, jak nás někdy přemáhá úzkost, splín, těžkost. Jak nás, možná jen někde uvnitř, zneklidňuje současná situace. Myslíme na místa bolesti, války, strachu, beznaděje..., místa, kde se zabývá na dětských hřištích nebo v nemocnicích...

Prosíme o moudrost, když se rozhodujeme, co je správné. Prosíme o světlo a naději, prosíme, abychom žili z víry, abychom dokázali být tvými svědky.

Požehnej, prosíme, dnešní bohoslužby. Amen.

Čtení: Mt 18,21-35 (o nemilosrdném služebníkovi)

Píseň: 787 *V království Božím místa dost*

Text: Mt6,12b Jako i my odpouštíme...

Kázání

1. Malý střípek osudů...

Před nedávkem jsem mluvila s jednou paní z Ukrajiny, která už více než dva roky žije v Praze. Předtím žila v záporožské oblasti, nedaleko míst, kde se teď bojuje. Ptala jsem se jí, jaké tam byly vztahy mezi lidmi. Říkala, že před válkou byly v jejím městě vztahy mezi Rusy a Ukrajinci docela normální, byli sousedé, domluvili se, bylo jedno, jakou kdo mluví řečí. Válka všechno změnila, ona už se ve svém městě bála zůstat a nedovede si představit, že se tam vrátí. Malý střípek osudů, ve srovnání s jinými ani ne tak drastický... malý obrázek toho, co přináší konflikt. Cesta ke smíření, normalitě bude náročná.

2. Co odpuštění není

Odpustit neznamena zapomenout. Co jsme zapomněli, odpustit nemůžeme. Naopak – vzpomínání na ublížení je sice bolestné, ale bolest vzpomínek může být uzdravena skrze odpuštění. Bolesti, které si neodvažujeme pamatovat, zatlačujeme do podvědomí, odkud se mohou vynořit v jiné, nečekané a ne hezké podobě. Když někomu odpustíme, nemusíme na jeho provinění zapomenout. Někdy to ani nejde.

Když odpouštíme, toho, kdo nám ublížil, neomlouváme. Naopak – volám daného člověka k odpovědnosti za to, jak jednal, a pak mu mohu odpustit. Podobně jako když hledám a najdu omluvu pro své špatné jednání, zahradím si cestu k odpuštění (o tom jsme mluvili minule)

Ani tlumením konfliktu lidem neodpouštíme. Odpuštění je práce. Někteří lidé se jí brání tím, že tlumí konfrontaci. Dělají to třeba někteří rodiče, když umlčují své děti „vždyť to nestojí za řeč...“ „no tak...“

Odpuštění také neznamena přijetí druhého. Odpouštíme člověku, který nám udělal právě něco nepřijatelného.

A nakonec: odpuštění není tolerance. Když odpustíme, nemusíme dané jednání tolerovat. Někdy bychom ho opravdu tolerovat neměli.

3. Modlitba a život.

Proč právě u této prosby modlitby Páně je zmiňováno naše jednání?

Ježíš považoval naše odpouštění druhým za zásadní. Přijmout odpuštění od Pána Boha, to je jako nadechnout se čistého Božího vzduchu. V plicích pak nemám špinavý vzduch plný bacilů, ale

vzduch čerstvý. Když odpouštím druhému člověku, pouštím ten čerstvý Boží vzduch na něj. (kde to můžeme zažít: například, když nás nějak mění VP a tu změnu neseme dál)

Četli jsme o nemilosrdném služebníkovi. Jemu bylo mnoho odpuštěno, ale on sám neodpustil dluh mnohem menší. Nepropojilo se mu to – já jsem hodně dostal, mám z čeho rozdávat. Sám prosil za odpuštění (jako když my říkáme v modlitbě Páně tu první část prosby), ale už to nesouviselo s jeho jednáním.

Učedník Petr se Ježíše jednou zeptal: Kolikrát mám odpustit svému bratru, když proti mně zhřeší? Snad až sedmkrát? Ježíš mu na to odpověděl: Pravím ti, ne sedmkrát, ale až sedmdesát sedmkrát. (Mt 18,21-35) Rabínům Ježíšovy doby prý stačilo třikrát. Těch 77 je vlastně výraz pro nekonečno, protože těžko si povedeme notýsek, kam bychom si pečlivě zapisovali, co nám kdo kdy udělal.

Ježíš se pokoušel povzbuzovat své žáky: Přerušte zákon akce a reakce, zákon pomsty, zastavte (je-li to na vás) rozjeté kolo vzájemného zraňování a vracení ran, zastavte tu nabalující se sněhovou kouli výčitek, opakovaného naštvávání se...

4. Vina v dějinách.

V době po 2. světové válce se německý teolog Hans Joachim Iwand vytrvale zasazoval o to, aby se překonala propast mezi Evropou východní a západní. Reflektuje své setkání s JL Hromádkou: „Nebylo to jenom jedno z obvyklých setkání, šlo o něco víc... Byli jsme si vědomi, že nikdo a nic nemůže napravit to, co se stalo... Zde lze říct jen jedno: *Nostra maxima culpa*. Ve vině nejde v první řadě o to, kdo je vinen. U viny v dějinném, tedy neopravitelném smyslu jde o něco jiného. O to, kdo ji převezme. Je úzkou brankou, skrze kterou vede cesta vpřed. Sama o sobě a pro sebe je něčím, co leží na cestě jako kámen. Nikdo jej nechce sebrat, nikdo jej nechce nést...” (psal HJI k 70. narozeninám JLH - 1959)

Ve zpěvníku Svítá je píseň Někdo hodil kámen. *Někdo hodil kámen a někdo to dostal, ten ten šutr zvednul a hodil ho zas dál... až se našel jeden, kdo ten kámen vzal, do řeky ho zahodil, na prsty zahvízdal...*

5. Co odpuštění je?

Odpuštění je klíčem z vězení. A máme ho v ruce my. Je to vězení s klíčem uvnitř (název knihy K. Lachmanové). Nenávist mi může dát okamžitou energii, ale ta po skončení akutní fáze utrpení vyschne. Nenávist nás může držet v chodu, dokud cítíme rány, ale jakmile muka pominou, tato síla postupem času umírá, resp. se začne obracet proti svému nositeli, vysává, vyžírání nás zevnitř. To, že neodpustím, mě drží ve vězení.

6. Odpustit..., ale jak na to?

Už netoužím po odplatě, po tom, abys zažil stejnou bolest, jako jsi způsobil mně. Pouštím tě z vězení, do kterého jsem si tě zavřel.

Nejsem pasivní, jsem aktivní – chci tvořit nové. Nenechávám si natrvalo vnutit roli protivníka, oběti apod. (U lidí sexuálně zneužívaných se nemá používat slovo „oběť“, ale „přeživší“. Proto, že označení za oběť člověka paralyzuje, ztěžuje nějaké jednání.)

Nevnímám druhého jen jako pachatele, ale i jako někoho, kdo má, měl motivy, důvody, kdo je směs dobra i zla, jako jsem takovou směsí já. Jsem ochotna si toho druhého člověka „oddémonizovat“.

Připouštím si, že i „jeho“ má evidentně Bůh rád a nejspíš se s ním sejdu v Božím království, (pokud bych se tam sám rád ocítl). Možná budeme sedět vedle sebe.

Vedu s tím, kdo mi ublížil, skutečné i fiktivní rozhovory, ale také se za něj, resp. za to, aby se mu dobře dařilo, zkouším modlit. (Mt 5,44).

Paradoxně je součástí procesu odpuštění také to, že sama umím říci „promiň“, že sama dospěle přijímám odpovědnost za své činy, připouštím si je, zkouším je vyslovit, a pokouším se je napravit. Jsem schopna přiznat, že odpuštění potřebuji.